

J. L.

"Sowietskaja Pedagogika", organ
Akademii Nauk Pedagogicznych
R.S.F.S.R., wychodzi od 12 lat,
miesięcznik, red. I. A. Karpow, 1948
r.

Przegląd Socjologiczny Sociological Review 10, 819-820

1948

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

jątkową jasnością świadczą o tym, że burżuazyjna socjologia znajduje się w zaułku bez wyjścia". P. K. Alfirenko: *Ruch społeczny w Moskwie w drugiej połowie XVIII w.*

Rok 1948 t. V Nr 1. Sz. M. Lewin: „*Manifest komunistyczny*“ w rosyjskim ruchu rewolucyjnym.

Nr 2. L. J. Zubok: *Ekspansjoniści St. Zjednoczonych z końca XIX i pocz. XX wieku.* S. L. Utczenko: *Teoria upadku moralności w starożytnym Rzymie jako narzędzie politycznej walki.*

J. L.

„SOWIETSKAJA PEDAGOGIKA”

Organ Akademii Nauk Pedagogicznych R. S. F. S. R. Wychodzi od 12 lat. Miesięcznik. Red. I. A. Karpow. 1948 r.

Nr 1. *Uczucie dumy narodowej w Związku Radzieckim.* Prof. S. M. Riwes: czł. kor. A. N. P.: *Cechy woli nowego człowieka.* Autor stawia sobie za zadanie „wykrycie w oparciu o naukę Lenina-Stalina niektórych ważniejszych cech woli nowego człowieka”. Tymi cechami są wedle autora: komunistyczna świadomość celu działania, wytrwałość, twardość charakteru, świadoma dyscyplina, śmiałość, samoopanowanie i męstwo, radosna postawa wobec życia i optymizm. Przy wpajaniu tych cech wielka rola przypada wychowaniu. Autor przy analizie powołuje się na pisma Lenina, Stalina, Żdanowa, powieść Fadiejewa „*Młoda Gwardia*”, pisma Ostrowskiego, materiały publikowane w gazetach, artykuły itd. Recenzja W. Z. Smirnowa i A. F. Efirowa pt. *Cenna książka z pracy prof. N. A. Konstantinowa: Szkice z historii szkolnictwa średniego.*

Nr 2. Prof. N. A. Konstantinow czł. A. N. P.: *Radziecka pedagogika w ciągu lat trzydziestu.* J. A. Samarin: *O uściślenie terminologii psychologicznej.* A. Sołomacka: *Wychowanie kolektywu w szkole (z doświadczeń w pracy).*

Nr 3. Prof. J. F. Swadkowskij: *Wielka Październikowa Rewolucja i pedagogika.*

Nr 4. W. E. Syskina: *Typowe rysy charakteru w różnych konkretno-historycznych warunkach.* Autorka wychodzi z założenia, że charakter człowieka w stopniu najpoważniejszym określają społeczno-historyczne warunki w których żyje. Określają one: 1. jego stosunek do innych ludzi, 2. do pracy, 3. do samego siebie. W dalszym ciągu artykułu na podstawie przykładów z literatury pięknej i pism klasyków marksizmu autorka opisuje według podanych punktów cechy charakteru burżuja i proletariusza w ustroju kapitalistycznym oraz cechy charakteru człowieka radzieckiego.

Nr 5. Prof. G. E. Żurakowskij: *O rozwoju pedagogiki jako nauki i jako przedmiotu nauczania.* E. S. Liwszyc: *Powojenny kryzys we Francji i reforma szkolna.*

Nr 6. Prof. W. J. Struminskij: *W kwestii praw w pedagogice*. Jest to głos w dyskusji rozpoczętej jeszcze w 1946 r. Autor artykułu stoi na stanowisku, że kwestia praw w pedagogice nie może być rozstrzygnięta, dopóki nie zostanie zebrany w należytej ilości materiał faktyczny i póki nie zostanie on należycie opracowany. Prof. N. D. Lewitow: *Zagadnienie psychologii osobowości*. Radziecka psychologia uważa osobowość za wytwór społecznych stosunków i zajmuje się osobowością człowieka radzieckiego. W nauce burżuazyjnej, dla której charakterystyczne jest idealistyczne albo biologiczne podejście lub też „pełzająca empiryzm“ (w Ameryce), zagadnienie osobowości nie znalazło należytego naświetlenia. Autor przedstawia problematykę badania osobowości w ujęciu radzieckiej psychologii.

A. M. Bujanow: *Dziecięcy kolektyw w szkole i rola nauczyciela w jego formowaniu*. Prof. M. F. Poznanski: *Pedagogiczna reakcja pod sztandarem postępowej pedagogiki*. Autor krytykuje szkolnictwo amerykańskie i poglądy amerykańskich pedagogów (Dewey).

Nr 7. S. M. Riwes, prof. czł. kor. A. P.*N.: *Rola biografii wybitnych ludzi w procesie pracy nauczycielskiej i wychowawczej w szkole*. N. D. Mołdawskaja: *Ludowe wykształcenie w demokratycznej Polsce*.

J. L.

PRZEGLĄD CZASOPISM CZESKICH

„SOCIOLOGICKA REVUE“

Ridi aodpovědným zástupcem listu je univ. prof. dr Arnošt Bláha. Vydava Masarykova sociologická společnost v Brně. Svazek 2—3. Ročník XIV 1948.

Pierwsza część pisma poświęcona jest wielkim historycznym rocznicom, jakie w bieżącym roku obchodzi Czechosłowacja. Dotyczy to 600-lecia Uniwersytetu im. Karola w Pradze, w związku z czym prof. A. Bláha omawia w artykule zatytułowanym 1348—1948 wkład czeski do ogólnoswiatowego dorobku kulturalnego. E. Chalupny w artykule *Rok 1848 ze stanowiska socjologicznego* przypomina, że żaden rok w dziejach czechosłowackich nie był tak bogaty w wielkie wydarzenia historyczne, jak rok 1848. Zniesienie pańszczyzny, słowiański zjazd w Pradze, założenie przez Havlička dziennika czeskiego — oto wydarzenia dla których momentem przełomowym był rok 1848, ale które zaczęły dojrzewać już na wiele lat przedtem. Wydarzenia tego roku doskonale potwierdzają marksistowską teorię rewolucji — twierdzi Chalupny. W dalszym ciągu artykułu autor referuje dyskusję na temat znaczenia politycznej działalności dwóch działaczy narodowych: Palackiego i Havička.

Stuleciu powstania Słowaków przeciwko Węgrom z żądaniem dla siebie i innych narodów niewęgierskich zrównania praw na polu gospodarczym, kulturalnym i społecznym poświęcony jest artykuł A. Štefanka p. t. *Słowacka setna rocznica*. Autor rysuje tu społeczną strukturę państwa węgierskiego i na jej tle omawia dojrzewanie świadomości narodowej Słowaków. Wspomina także o 50-leciu założenia pisma „Hlas“, pierwszego pisma słowackiego, które